

Pdf: Illustratiekader:

In het **schema** hieronder staan **pre-industriële samenleving en industriële samenleving** om didactische redenen als tegengestelde polen tegenover elkaar. Volgens plaats en tijd kunnen uiteraard samenlevingen bestaan die zich ergens tussen beide polen.

PRE-INDUSTRIËLE SAMENLEVING	INDUSTRIËLE SAMENLEVING
LANDBOUW is de belangrijkste economische sector	INDUSTRIE is de belangrijkste economische sector
TRADITIE De pre-industriële economie was een traditioneel ingestelde economie. ‘Traditioneel’ in die zin dat ambachtelijke productieprocessen en manieren van handel drijven haast onveranderd overgingen van generatie op generatie. De productiviteit stijgt maar zeer langzaam. Niet zozeer de kwantiteit maar de kwaliteit van afgewerkte producten stond centraal Ambachtelijk corporatisme (verticale solidariteit)	INNOVATIE / VERNIEUWING In de industriële economie wordt voortdurend gezocht naar manieren om productieprocessen efficiënter te organiseren (grotere output realiseren tegen lagere kosten). Economische actoren die daarin niet meegaan worden onverbiddelijk uit de markt geprezen. Algemene mechanisering, voortdurende acceleratie van technologische vernieuwing. Klasse-bewustzijn en klasse-solidariteit (horizontale solidariteit)
Demografisch patroon: (grafiek) -hoge nataliteit -hoge mortaliteit (hoge kindersterfte, epidemies, hongersnood, oorlogen)	Demografisch patroon: (grafiek) -lage nataliteit -lage mortaliteit (hogere levensstandaard, medische vooruitgang)
Rurale samenleving met kleine stedelijke eilandjes als knooppunten van handel en nijverheid. Dorpsmentaliteit.	Verstedelijking: grote stedelijke agglomeraties waar industrie is geconcentreerd. Grotere concentratie mensen, anonimiteit.
Handelskapitalisme : putting-out systeem: koopman-ondernemer levert grondstoffen aan ‘plattelandarbeiders’ en koopt afgewerkte producten weer over en distribueert die vervolgens: hij doet commerciële investeringen (grondstoffen, afgewerkte producten)	Modern kapitalisme : op de markt gerichte onpersoonlijke kapitalistische productiewijze, waarbij vast kapitaal (fabriek, machines) belangrijker is dan kapitaal voor grondstoffen en afgew. producten. Industriële investeringen met calculatie van risico’s. Ontstaan van gespecialiseerde economische instituties (banken, bedrijven, vakbonden, modern beursstelsel,...)
Energievorm: ambachtelijk en spieraangedreven (mens en dier)	Energievorm: geautomatiseerd en centraal aangedreven (1

	stoommachine drijft alle machines aan)
'Plattelandarbeiders' wonen (dorpen) werken geografisch verspreid (thuiswerk in gezinsverband).	'Industriearbeiders' wonen (industrie-steden) en werken (fabrieken) geografisch geconcentreerd.
Door ambachten vrij sterk gereguleerde markt.	Vrije marktsysteem, internationaal gericht (kan met modern transportsysteem)